

ZAKON

O VISOKOM OBRAZOVANJU U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU

I OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

(1) Ovim Zakonom uređuje se djelatnost visokog obrazovanja, osnivanje, licenciranje, akreditacija, finansiranje, organizacija i djelokrug rada visokoškolskih ustanova, izdavanje obrazovnih isprava, prava i obaveze studenata i druga bitna pitanja za uređenje sistema visokog obrazovanja u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (u daljnjem tekstu: Kanton).

Član 2. (Djelatnost visokog obrazovanja)

(1) Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Kanton i dio je bosanskohercegovačkog, međunarodnog, a posebno evropskog obrazovnog, naučnog, odnosno, umjetničkog prostora.

(2) Djelatnost naučno-istraživačkog rada regulisati će se posebnim zakonom.

Član 3. (Osnovni ciljevi visokog obrazovanja)

(1) Osnovni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štititi i prenositi znanje i sposobnosti kroz nastavu i naučnoistraživački rad i time doprinositi razvoju sposobnosti pojedinca i društva;
- b) pružiti mogućnost građanima da, u skladu s propisima, pod jednakim uslovima imaju pravo na sticanje visokog obrazovanja i cijeloživotno obrazovanje;
- c) razvijati nauku i unapređivati umjetničko stvaralaštvo i
- d) uspostavljati i razvijati saradnju u prostoru evropskog sistema visokog obrazovanja.

Član 4. (Načela visokog obrazovanja)

(1) Djelatnost visokog obrazovanja zasniva se na sljedećim načelima:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;
- b) jedinstvu nastave i naučnoistraživačkog, odnosno, umjetničkog stvaralaštva;
- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- d) uvažavanju evropskih, humanističkih i demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;
- e) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- f) interakciji s društvenom zajednicom i obavezi visokoškolske ustanove da razvija društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- g) sudjelovanju studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi s pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- h) ravnopravnosti visokoškolskih ustanova;
- i) afirmisanju konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema;
- j) osiguranju kvaliteta i efikasnosti studiranja i
- k) konceptu cijeloživotnog obrazovanja.

Član 5. **(Akademske slobode)**

(1) Akademske slobode su:

- a) pravo akademskog osoblja i studenata na slobodu mišljenja, izražavanja i djelovanja, bez opasnosti od sankcija, a pod uslovom da vrše svoju akademsku djelatnost u skladu sa ustavom i ovim Zakonom, ne ugrožavajući ljudska prava i slobode drugih subjekata akademske, odnosno, društvene zajednice u cjelini;
- b) sloboda visokoškolskih ustanova u nastavnom i naučnoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu u okviru svojih ovlaštenja, bez miješanja tijela javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umjetničkih dostignuća i
- c) sloboda međusobne saradnje i udruživanja, u skladu s važećim propisima.

(2) Akademske slobode će se definisati statutom visokoškolske ustanove.

Član 6. **(Autonomija)**

(1) U pogledu autonomije visokoškolske ustanove imaju pravo:

- a) izabrati svoja upravna i rukovodeća tijela;
- b) urediti svoju strukturu i aktivnosti u skladu sa osnivačkim aktom, ovim Zakonom i statutom;
- c) birati i zapošljavati nastavno i drugo osoblje;
- d) primati studente i odrediti metode nastave i provjere znanja studenata;
- e) samostalno donositi, izvoditi i unapređivati nastavne planove i programe i istraživačke projekte;
- f) u skladu s nastavnim programima i standardima izabrati predmete koji će se predavati;
- g) dodjeljivati naučno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i
- h) druga prava utvrđena ovim Zakonom i općim aktima.

Član 7. **(Nepovredivost akademskog prostora)**

(1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i u njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih tijela za gonjenje i sprječavanje kaznenih djela bez dozvole rektora, dekana/direktora visoke škole ili lica koja su oni ovlastili.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, s ciljem sprječavanja kaznenog djela ili zaustavljanja izvršenja kaznenog djela mogu se poduzimati neophodne mjere, s tim da se o poduzetim radnjama odmah obavijesti uprava visokoškolske ustanove.

Član 8. **(Jezik studija)**

(1) Visokoškolska ustanova će statutom odrediti službeni jezik, odnosno službene jezike.

II VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 9. **(Visokoškolske ustanove)**

(1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju visokoškolske ustanove, a mogu biti univerziteti i/ili visoke škole.

(2) Univerzitet je akreditovana visokoškolska ustanova koja se bavi naučno-nastavnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa, s ciljevima koji uključuju

unapređenje znanja, misli i školstva, obrazovnog, kulturnog, društvenog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine, promovisanje demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i koja realizuje najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri naučna područja – prirodnih nauka, tehničkih nauka, društvenih nauka, biomedicine i zdravstva, biotehničkih i humanističkih nauka.

(3) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditovana za stepen prvog ciklusa, s ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja i koja realizuje najmanje jedan studijski program iz jednog naučnog ili umjetničkog područja kao i da ispunjava druge uslove u skladu sa ovim Zakonom.

(4) Univerzitet može u okviru svojih organizacionih jedinica organizovati stručni studij prvog ciklusa.

Član 10. **(Javnost rada)**

- (1) Rad visokoškolske ustanove je javan.
- (2) Na visokoškolskoj ustanovi nije dopušteno političko i vjersko organizovanje.

Član 11. **(Imovina visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolska ustanova stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

III OSNIVANJE I PRESTANAK RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 12. **(Status visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolske ustanove mogu se osnivati kao javne **i/ili** privatne **ustanove**.
- (2) Visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.
- (3) Visokoškolska ustanova ima status pravnog lica.

Član 13. **(Osnivači visokoškolske ustanove)**

- (1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaće ili strano pravno ili fizičko lice.
- (2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, a njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti se utvrđuju sporazumom - ugovorom.
- (3) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati općina, kanton, dvije ili više općina, dva ili više kantona, te jedna ili više općina i jedan ili više kantona zajedno.

Član 14. **(Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove)**

- (1) Osnivač/i visokoškolske ustanove imenuje/u ekspertnu komisiju, koja će pripremiti elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove.
- (2) U ekspertnu komisiju imenuju se univerzitetski nastavnici iz naučnog i stručnog područja, za koje se osniva visokoškolska ustanova.
- (3) Elaborat sadrži ocjenu postojanja društvene potrebe za osnivanjem visokoškolske ustanove na području Kantona, dužinu trajanja studija, okvirni nastavni plan i program, stručno zvanje koji se stiče po završetku studija, ispunjavanje općih i posebnih uslova u skladu sa

standardima i normativima visokog obrazovanja, sredstva potrebna za ispunjavanje tih uslova i način njihovog osiguranja.

(4) Osnivači ustanova prije donošenja akata o osnivanju usvajaju elaborat.

(5) Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove dostavlja se Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), uz zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(6) Mišljenje o elaboratu daje posebna ekspertna komisija, koja se sastoji od pet (5) članova, a sastavljena je od tri (3) istaknuta naučna radnika, jednog predstavnika osnivača i jednog predstavnika Ministarstva, a imenuje ih Ministar Ministarstva (u daljnjem tekstu: Ministar).

(7) Odluku o davanju saglasnosti na elaborat donosi Ministarstvo na prijedlog ekspertne komisije. Odluka Ministarstva o elaboratu mora biti donesena najkasnije u roku od šezdeset (60) dana, računajući od dana dostavljanja elaborata Ministarstvu. Nakon što donese odluku, Ministarstvo će u roku od osam (8) dana obavijestiti osnivača o odluci.

(8) U slučaju da je Ministarstvo odbilo dati saglasnost na elaborat, osnivači mogu tražiti da se osnuje posebna ekspertna komisija, koja će još jednom razmotriti elaborat i razloge odbijanja davanja saglasnosti. Mišljenje i prijedlog ove komisije dostavit će se Vladi Kantona (u daljnjem tekstu: Vlada) na daljnje odlučivanje.

(9) Posebnu ekspertnu komisiju imenuje Ministar iz reda istaknutih naučnih i drugih radnika, koji nisu bili u prvostepenoj komisiji, s tim da se obavezno jedna trećina članova komisije imenuje na prijedlog osnivača.

(10) Mišljenje posebne komisije dostavlja se Vladi na odlučivanje. Odluka Vlade je konačna.

Član 15. **(Komisija matičara)**

(1) Osnivač/i. *nakon usvojenog elaborata imenuje/u komisiju matičara.*

(2) Akt o imenovanju komisije matičara iz stava 1 ovog člana sadrži i rok za podnošenje izvještaja komisije matičara o ispunjavanju uslova za rad, s predloženim kalendarom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju visokoškolske ustanove od strane osnivača, rok za provjeru uslova i datum početka rada visokoškolske ustanove.

(3) Komisija matičara obavlja sljedeće poslove:

- a) donosi nastavni plan i program;
- b) donosi opći akt o pravilima studiranja;
- c) objavljuje konkurs i vrši izbor nastavnika i saradnika za sve uže naučne, odnosno umjetničke oblasti ili nastavne predmete za predviđene godine studija u skladu sa standardima i normativima i jedinstvenim kriterijima za izbor u akademska zvanja koje donosi Ministarstvo;
- d) utvrđuje prijedlog statuta;
- e) objavljuje konkurs i vrši izbor članova upravnog odbora;
- f) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija i
- g) prati proces ispunjavanja drugih uslova neophodnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva.

(4) Komisija matičara prestaje sa radom nakon usvojenog izvještaja.

(5) Rad Komisije matičara reguliše se propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 16. **(Akt o osnivanju visokoškolske ustanove)**

(1) Nakon usvojenog elaborata osnivač/i donosi/e akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) Akt o osnivanju visokoškolske ustanove sadrži:

- a) naziv osnivača/suosnivača;

- b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove;
 - c) djelatnost visokoškolske ustanove;
 - d) iznos sredstava za osnivanje, početak rada i način njihovog osiguranja;
 - e) izvori i način osiguravanja sredstava za rad visokoškolske ustanove;
 - f) odgovarajući prostor;
 - g) potrebno akademsko osoblje;
 - h) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
 - i) prava, obaveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
 - j) osoba koja će do imenovanja rukovodioca predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njena ovlaštenja i odgovornosti;
 - k) rok za donošenje statuta, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja visokoškolskom ustanovom i
 - l) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove.
- (3) Visokoškolska ustanova upisom u sudski registar stiče svojstvo pravnog lica.

Član 17. **(Rješenje o ispunjavanju uslova za početak rada)**

(1) Zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada visokoškolske ustanove podnose osnivaču, a osnivači Ministarstvu najkasnije šest (6) mjeseci prije početka akademske godine.

(2) Ministarstvo formira komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(3) Komisija broji pet (5) članova i čine je tri (3) univerzitetska nastavnika iz naučnog i stručnog područja za koje se osniva visokoškolska ustanova, jednog predstavnika osnivača i jednog predstavnika Ministarstva.

(4) Na osnovu pozitivne ocjene komisije, Ministarstvo donosi rješenje da su ispunjeni uslovi za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Član 18. **(Kriteriji, standardi i normativi)**

(1) Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterije, standarde i normative za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Standardi i normativi) koje propisuje Vlada.

(2) Standarde i normative iz stava 1. ovog člana donosi Vlada.

Član 19. **(Dozvola za rad)**

(1) Nakon donošenja akta o osnivanju, rješenja o ispunjavanju uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, Ministarstvo izdaje dozvolu za rad (licencu).

Član 20. **(Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan kantona)**

(1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi, može organizovati studij na području Kantona, uz saglasnost Ministarstva koje utvrđuje postoji li društvena opravdanost za organizovanje takvog studija.

(2) Saglasnost iz stava 1. ovog člana daje Ministarstvo na osnovu elaborata, a nakon utvrđivanja ispunjenosti uslova za početak rada visokoškolske ustanove propisanih ovim Zakonom.

(3) Osnivač je dužan priložiti i bankovnu garanciju kojom potvrđuje raspolaganje novčanim sredstvima u iznosu koji je potreban za organizovanje punog studijskog ciklusa.

Član 21. **(Utvrđivanje uslova za rad)**

(1) Ministarstvo u skladu s pravilnikom o akreditaciji obavlja postupak akreditacije i ponovne akreditacije, odnosno, ispunjenosti uslova za rad visokoškolske ustanove.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno, organizacijska jedinica visokoškolske ustanove ne ispunjava uslove, odrediti će rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka, koji ne može biti kraći od šest (6) mjeseci.

(3) U roku iz stava 2. ovog člana ne može se obavljati upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno, organizacijskoj jedinici, koja ne ispunjava uslove iz ovog Zakona, niti obavljati druge aktivnosti koje su uslovljene otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(4) Ukoliko se u utvrđenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njenoj organizacionoj jedinici koja ne ispunjava uslove iz Standarda i normativa, Ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome obavijestiti osnivača.

(5) Pravomoćno rješenje o trajnoj zabrani rada Ministarstvo dostavlja osnivaču, nadležnom sudu i nadležnoj agenciji za visoko obrazovanje i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija), radi brisanja organizacijske jedinice, odnosno, visokoškolske ustanove iz Registra.

Član 22. **(Statusne i duge promjene)**

(1) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa ovim Zakonom i statutom, proširiti odnosno, promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i obavljati statusne promjene: spajanje, podjelu i izdvajanje.

(2) Osnivanje novih organizacijskih jedinica obavlja se na način i po postupku predviđenim za osnivanje visokoškolske ustanove utvrđenim odredbama ovog Zakona a na osnovu zahtijeva i elaborata koji usvoji senat visokoškolske ustanove.

Član 23. **(Prestanak rada visokoškolske ustanove)**

(1) Visokoškolska ustanova prestaje s radom:

- a) ako je visokoškolskoj ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
- b) ako više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti visokoškolske ustanove;
- c) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
- d) ako se izvrše statusne promjene spajanja i podjele; rad se nastavlja u skladu sa statusnim promjenama;
- e) ako se prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao osnovnom djelatnošću, odnosno, ako se organizuje u privredno društvo i
- f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom ili aktom o osnivanju.

(2) Odluku o prestanku rada visokoškolske ustanove donosi/e osnivač/i, odnosno, osnivači, o čemu je obavezan/i, obavijestiti Ministarstvo u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja Odluke.

(3) Prije donošenja akta o prestanku rada visokoškolske ustanove iz razloga utvrđenog u alineji b) stava 1. ovog člana, Vlada na prijedlog Ministarstva, formira ekspertnu komisiju sa zadatkom da pripremi elaborat o razlozima prestanka rada visokoškolske ustanove.

(4) Odlukom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, u skladu sa ovim Zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

IV LICENCA I AKREDITACIJA

Član 24. (Početak rada)

(1) Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljati svoju djelatnost nakon dobivanja dozvole za rad ili licence (u daljnjem tekstu licenca).

Član 25. (Licenca)

(1) Licencu kojom se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja izdaje Ministarstvo.

(2) Licencom se utvrđuje vrsta visokoškolske ustanove, studijski programi kao i vrste obrazovnih isprava koje se mogu dodjeljivati.

(3) Licenciranje visokoškolskih ustanova vrši se na osnovu Standarda i normativa.

Član 26. (Akreditacija)

(1) Akreditacija je postupak u kojem se utvrđuje ispunjavanje općeprihvaćenih standarda i normativa u pogledu organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvaliteta obrazovnog procesa, studijskih programa i kvalifikacija, odnosno, zvanja koja dodjeljuje visokoškolska ustanova, a što ima za rezultat izdavanje rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove od strane Ministarstva.

(2) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se ispunjenost uslova za obavljanje naučno-istraživačkog, odnosno, umjetničkog rada u skladu sa standardima i normativima.

Član 27. (Postupak izdavanja akreditacije)

(1) Zahtjev za akreditaciju visokoškolska ustanova podnosi se Ministarstvu u skladu sa pravilnikom o akreditaciji.

(2) U postupku akreditacije Ministarstvo, na osnovu preporuke Agencije može:

- a) izdati potvrdu (uvjerenje) o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno, studijskog programa;
- b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu i
- c) donijeti rješenje kojim se zahtjev odbija.

(3) Akreditacija po zahtjevu iz stava 1. ovog člana izdaje se najduže na razdoblje od četiri (4) godine nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.

(4) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja rješenja kojim je zahtjev za akreditaciju odbijen.

(5) Postupak akreditacije uređuje se pravilnikom o akreditaciji kojeg donosi Ministarstvo.

Član 28. (Ovlaštenje akreditirane visokoškolske ustanove)

(1) Akreditovana visokoškolska ustanova je ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji.

(2) Akademske titule, stručna i naučna zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije neće se priznati.

Član 29.
(Oduzimanje licence)

(1) Ako se na osnovu inspekcijskog nadzora utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uslove iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitet studija, Ministarstvo će rješenjem oduzeti licencu.

(2) Ako se uočeni nedostaci mogu otkloniti Ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest (6) mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

Član 30.
(Zabrana rada)

(1) Nadležna inspekcija će po službenoj dužnosti zabraniti rad i zapečatiti prostorije visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad bez licence izdane u skladu s ovim Zakonom ili ako joj to odobrenje bude ukinuto u skladu s ovim Zakonom.

Član 31.
(Samovrednovanje i osiguranje kvaliteta)

(1) Senat visokoškolske ustanove izrađuje i donosi akt o osiguranju kvaliteta i metode samovrednovanja za sve studijske cikluse.

(2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sisteme osiguranja kvaliteta i njihovu realizaciju.

(3) Visokoškolska ustanova provodi kontinuirano, u pravilu na kraju akademske godine, a najviše u intervalima od tri akademske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada.

(4) Postupak iz stava 3. ovog člana visokoškolska ustanova, odnosno, njene organizacijske jedinice provode u skladu sa ovim Zakonom, statutom, općim aktima visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat.

(5) Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta objavljuje se na način da bude dostupan akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.

(6) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima, kao i druge podatke od značaja za ocjenu kvaliteta.

Član 32.
(Uspostavljanje informacijskog sistema)

(1) Visokoškolska ustanova će uspostaviti informacijski sistem kojim će se osigurati realizacija mjera osiguranja kvaliteta i stalni pristup informacijama što će se bliže urediti posebnim aktom visokoškolske ustanove

V DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE I REGISTAR

Član 33.
(Dokumentacija i evidencije)

(1) Visokoškolske ustanove obavezne su voditi dokumentaciju i evidenciju, matične knjige studenata i lica koja su završila prvi, drugi i treći ciklus, kao i evidencije o ispitima, uspjehu studenata na kraju akademske godine, izdanim diplomama i dodacima diplomi kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Matične knjige uz koje se vodi registar i evidencije o izdanim diplomama i dodacima diplomi (supplement) čuvaju se trajno.

(3) Općim aktima visokoškolske ustanove uredit će se način vođenja drugih evidencija.

(4) Propis o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja dokumentacije i evidencije donosi Ministarstvo.

Član 34. (Javne isprave)

(1) Na osnovu službene evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.

(2) Javne isprave u smislu ovog Zakona su: diploma o stečenoj akademskoj tituli i stručnom zvanju, dodatak diplomi, indeks, ispisnice, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u toku studija i uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja.

3) Propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomi, donosi visokoškolska ustanova.

(4) Propis o sadržaju diplome i dodatka diplomi donosi Ministarstvo.

Član 35. (Izdavanje javnih isprava na stranom jeziku)

(1) Ukoliko se nastava izvodi na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično, s tim da se na zahtjev studenta može izdati javna isprava odvojeno na službenom i stranom jeziku.

(2) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o završenom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

Član 36. (Ništavnost javnih isprava)

(1) Javne isprave izdane od strane visokoškolske ustanove koja nema licencu izdanu od strane Ministarstva, potpisane od neovlaštenog lica te ako vlasnik diplome nije ispunio sve ispitne obaveze pravno su ništavne.

(2) Rješenje o oglašavanju javnih isprava ništavnim iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 37. (Nostrifikacija i ekvivalencija)

(1) Visokoškolska ustanova, u skladu sa važećim propisima, obavlja nostrifikaciju i ekvivalenciju stranih obrazovnih isprava koje su izdale licencirane i akreditovane visokoškolske ustanove.

Član 38. (Registar)

(1) Ministarstvo vodi Registar visokoškolskih ustanova (u daljnjem tekstu Registar).

(2) Propis o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi Ministarstvo.

VI OPĆA AKTA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 39. (Opća akta visokoškolske ustanove)

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi senat visokoškolske ustanove nakon pribavljene saglasnosti upravnog odbora i ocjene Ministarstva o usklađenosti statuta s ovim Zakonom.

(3) Visokoškolska ustanova ima i druga opća akta, a njihovo donošenje reguliše se statutom.

Član 40.
(Sadržaj statuta)

(1) Statutom se regulišu pitanja:

- a) organizacije visokoškolske ustanove;
- b) zastupanja i predstavljanja visokoškolske ustanove;
- c) izbora članova upravnog odbora koje imenuje senat;
- d) načina organizovanja i izvođenja studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbora u naučno-nastavna, nastavna i umjetničko-nastavna zvanja;
- g) organizacija, način i uslovi rada studentskog predstavničkog tijela;
- h) načina implementacije Evropskog kreditnog transfer sistema (u daljem tekstu: ECTS);
- i) kriterija za dodjelu akademskih titula;
- j) obaveza visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- k) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
- l) organizacije i nadležnosti organizacionih jedinica;
- m) statusne promjene, formiranja novih organizacionih jedinica i studijskih odsjeka;
- n) ostvarivanja prihoda, upravljanja sredstvima i imovinom;
- o) organizacije naučno-istraživačkog i umjetničkog rada;
- p) kriterija za provođenje procesa i objavljivanje rezultata samovrednovanja osiguranja kvaliteta i primjenu njihovih zaključaka;
- r) sastava i načina izbora članova senata;
- s) oblika i nivoa učestvovanja studenata u radu visokoškolske ustanove;
- t) načina izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;
- u) pečata, znaka i suhog žiga i
- v) druga pitanja u skladu sa ovim Zakonom i osnivačkim aktom i drugim važećim propisima.

VII TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 41.
(Tijela visokoškolske ustanove)

- (1) Tijela univerziteta su: upravni odbor, senat i rektor.
- (2) Tijela visoke škole su: upravni odbor, senat i dekan /direktor.
- (3) Visokoškolska ustanova ima nadzorni odbor a može imati i druga stručna i rukovodeća tijela.

Član 42.
(Sastav, mandat, izbor i rad tijela)

(1) Osnivanje, nadležnost, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja, djelokrug i način rada i odlučivanja tijela visokoškolske ustanove uređuje se statutom u skladu s ovim Zakonom.

1. Upravni odbor

Član 43.
(Upravni odbor)

- (1) Upravni odbor je najviše tijelo upravljanja visokoškolske ustanove.

Član 44.
(Broj, sastav, mandat i način rada upravnog odbora)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima najmanje sedam, a najviše jedanaest članova.

(2) Najmanje jednu trećinu članova upravnog odbora visokoškolske ustanove imenuje/u osnivač/i, a ostale članove imenuje senat što se pobliže uređuje statutom visokoškolske ustanove. Ako jedna trećina nije cijeli broj zaokruživanje se vrši na više.

(3) Mandat članova upravnog odbora traje četiri godine.

(4) Rektor i prorektori, odnosno, dekan/direktor i pomoćnici te članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog odbora te visokoškolske ustanove.

Član 45.
(Imenovanje i razrješenje člana upravnog odbora)

(1) Konačno imenovanje članova upravnog odbora, u skladu sa stavom 2. prethodnog člana, vrši osnivač/i svojom odlukom.

(2) Osnivač/i može razriješiti člana upravnog odbora i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- a) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- b) ako se utvrdi da ima lične ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove;
- c) ako svojim radom povrijedi ugled visokoškolske ustanove;
- d) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog odbora;
- e) na zahtjev senata;
- f) na njegov lični zahtjev i
- g) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom.

(3) Postupak razrješenja člana upravnog odbora bliže se uređuje osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 46.
(Djelokrug rada upravnog odbora)

(1) Upravni odbor obavlja poslove utvrđene ovim Zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) daje prethodnu saglasnost na statut visokoškolske ustanove;
- b) donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na prijedlog rektora, odnosno, dekana/direktora uz prethodno pribavljeno mišljenje senata;
- c) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- e) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- f) usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rektora ili dekana/direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- g) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa statutom;
- h) odgovara osnivaču za finansijske rezultate rada visokoškolske ustanove;
- i) podnosi osnivaču izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove najmanje jednom godišnje;
- j) donosi odluku o osnivanju i prestanku rada organizacionih jedinica na prijedlog senata;
- k) donosi odluku o osnivanju, ukidanju i statusnim promjenama, u skladu sa zakonom i statutom;
- l) donosi i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- m) odlučuje o prigovorima zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koja su u prvom stepenu odlučivala o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa i

n) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

(2) Upravni odbor donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova upravnog odbora, a odluka je pravovaljana ako se za nju izjasni većina od ukupnog broja članova upravnog odbora.

2. Rektor i dekan/direktor

Član 47.

(Rektor univerziteta i dekan/direktor visoke škole)

(1) Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom dekan/direktor u skladu sa Zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Za rektora univerziteta može biti izabran nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora. ako ispunjava uslove za to zvanje na univerzitetu na kojem se bira za rektora.

(3) Za dekana/direktora visoke škole može biti izabrano lice koje ispunjava uslove za profesora te visoke škole.

Član 48.

(Izbor rektora univerziteta i dekana/direktora visoke škole)

(1) Rektora univerziteta ili dekana/direktora visoke škole bira senat na osnovu javnog konkursa, na mandat od četiri (4) godine i isti može biti ponovno izabran.

(2) Postupak izbora i razrješenja, uslovi i kriteriji za izbor i razlozi razrješenja rektora univerziteta i dekana/direktora visoke škole utvrđuju se statutom.

Član 49.

(Poslovi rektora univerziteta i dekana/direktora visoke škole)

(1) Rektor univerziteta, odnosno, dekan/direktor visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizuje i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;
- c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) predlaže upravnom odboru i senatu mjere za unapređenje rada visokoškolske ustanove;
- e) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- f) predlaže upravnom odboru i senatu planove rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- g) izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
- h) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- i) odlučuje o prijemu, pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa na prijedlog organizacijske jedinice;
- j) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- k) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
- l) učestvuje u radu Rektorske konferencije;
- m) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Rektor univerziteta, odnosno, dekan/direktor visoke škole je odgovoran za provođenje zakona i izvršavanje odluka nadležnih organa vlasti i tijela visokoškolske ustanove u obavljanju registrovane djelatnosti.

(3) Rektor univerziteta, odnosno, dekan/direktor visoke škole obavezan je poništiti, odnosno, obustaviti od izvršenja odluku, ako je suprotna Zakonu, i drugim propisima te statutu visokoškolske ustanove. O poništenju, odnosno, obustavljanju od izvršenja odluke obavezan je

rektor ili dekan/direktor, u roku od sedam (7) dana od dana donošenja odluke, obavijestiti senat, odnosno, upravni odbor, u skladu s njihovom nadležnošću i Ministarstvo.

(4) Rektor u radu pomažu prorektori. Dekanu/direktoru visoke škole pomažu pomoćnici.

(5) Broj, mandat, uslovi i način izbora prorektora, odnosno, pomoćnika uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 50.

(Odgovornost rektora i dekana/direktora)

(1) Rektor, odnosno, dekan/direktor odgovorni su za zakonitost rada i poslovanja visokoškolske ustanove.

(2) Rektor, odnosno, dekan/direktor jednom godišnje podnosi upravnom odboru i senatu izvještaj o svom radu.

Član 51.

(Prestanak mandata rektora i dekana/direktora)

(1) Rektor univerziteta, odnosno, dekanu/ direktoru, prorektorima i pomoćnicima prestaje mandat:

- a) istekom mandata na koji je biran;
- b) ispunjenjem zakonskih uslova za penzionisanje;
- c) prijevremenim razrješenjem;
- d) ostavkom i
- e) izborom na neku drugu funkciju nespojivu s dužnošću rektora univerziteta, odnosno, dekana/direktora visoke škole.

Član 52.

(Razrješenje rektora univerziteta i dekana/direktora visoke škole)

(1) Rektor i dekan/direktor, odnosno, prorektori i pomoćnici mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka vremena na koje su imenovani:

- a) ako ostvaruju loše poslovne rezultate;
- b) ako budu pravosnažno osuđeni za krivično djelo;
- c) ako ne izvršavaju obaveze propisane zakonom i statutom ili ih izvršavaju protivno njima;
- d) ako prekorače ovlaštenja i time nanesu štetu visokoškolskoj ustanovi u većem obimu, a što se preciznije uređuje statutom visokoškolske ustanove;
- e) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu dužem od tri (3) mjeseca obavlja dužnost;
- f) ako svojim ponašanjem štete ugledu funkcije rektora, odnosno, dekana/direktora i
- g) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Odluku o razrješenju iz stava 1. ovog člana donosi senat.

(3) Postupak razrješenja uređuje se statutom visokoškolske ustanove.

3. Senat

Član 53.

(Sastav senata)

(1) Senat je najviše akademsko tijelo u visokoškolskoj ustanovi.

(2) Senat čine rektor i prorektori, odnosno, dekan/direktor i pomoćnici, dekani organizacionih jedinica i predstavnici studenata.

(3) Najmanje 15% članova senata su predstavnici studenata koje bira studentsko predstavničko tijelo.

Član 54. **(Djelokrug senata)**

- (1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, posebno:
- a) o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
 - b) donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodnu saglasnost upravnog odbora;
 - c) donosi etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika i saradnika, drugih zaposlenika i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informisanja i uopće o nastupanju ustanove, nastavnika, saradnika i studenata u pravnom prometu;
 - d) donosi opće akte u skladu sa ovim Zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
 - e) donosi nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa studija, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća organizacijske jedinice;
 - f) bira:
 - rektora i dekana/ravnatelja i prorektore i
 - pomoćnika/e na prijedlog dekana/ravnatelja;
 - g) daje mišljenje upravnom odboru za donošenje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
 - h) daje saglasnost za imenovanje dekana organizacijske jedinice;
 - i) vrši izbor u naučno- nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja;
 - j) imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka na prijedlog vijeća organizacijske jedinice;
 - k) dodjeljuje počasno zvanje "*profesor emeritus*", te počasni doktor nauka;
 - l) daje inicijativu upravnom odboru za osnivanje i ukidanje organizacionih jedinica visokoškolske ustanove;
 - m) imenuje stalna ili privremena tijela, radne grupe, grupe za praćenje i slično;
 - n) utvrđuje kriterije i rad tijela koja imenuje senat;
 - o) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa statutom i
 - p) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom ustanove.
- (2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacionih jedinica, kao i drugih tijela ustanove i predstavničkih tijela studenata.
- (3) Broj članova, sastav, način izbora i razrješenja te način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

VIII ORGANIZACIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 55. **(Vrste organizacionih jedinica)**

- (1) Visokoškolska ustanova može imati organizacijske jedinice kao što su fakulteti, instituti, centri, akademije ili škole, kao i druge organizacijske jedinice koje izvode nastavni, naučno-istraživački i umjetnički rad u jednom ili više naučnih područja.
- (2) Organizacijske jedinice mogu osnivati svoje jedinice uz saglasnost senata visokoškolske ustanove.
- (3) Organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica bliže se utvrđuju statutom visokoškolske ustanove.
- (4) Organizacijska jedinica visokoškolske ustanove ima pečat i štambilj visokoškolske ustanove dopunjen svojim nazivom, u skladu sa odlukom upravnog odbora.

Član 56.
(Organizacijske jedinice)

(1) Fakultet je organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja izvodi univerzitetske studije i razvija stručni i naučni rad u jednom ili više naučnih i stručnih područja.

(2) Akademija je organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja organizuje i izvodi univerzitetske umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo i naučno-istraživački rad na području umjetnosti.

(3) Škola je organizaciona jedinica koja organizuje stručne studije prvog ciklusa.

(4) Naučni institut je naučno-istraživačka organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg naučnog područja.

Član 57.
(Osnivanje i izvođenje naučnih, stručnih i umjetničkih studija)

(1) Fakultet i umjetnička akademija mogu osnivati i izvoditi univerzitetske, naučne, stručne, odnosno, umjetničke studije u skladu sa ovim Zakonom.

(2) Visoke škole mogu izvoditi stručne studije.

(3) Naučni institut u sastavu visokoškolske ustanove može ostvarivati dio studijskih programa iz svih ciklusa studija na univerzitetu, u skladu sa statutom, odnosno, općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 58.
(Ovlaštenja u pravnom prometu)

(1) Organizacijske jedinice visokoškolske ustanove imaju ovlaštenja u pravnom prometu i poslovanju, u skladu s osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Organizacijske jedinice visokoškolske ustanove mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom visokoškolske ustanove u čijem su sastavu i svojim nazivom, u skladu sa statutom.

Član 59.
(Tijela organizacijskih jedinica u sastavu visokoškolske ustanove)

(1) Tijela fakulteta, akademije ili škola kao organizacijskih jedinica visokoškolske ustanove su:

- a) dekan i
- b) naučno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće.

(2) Tijela instituta i centara kao organizacijskih jedinica visokoškolske ustanove su:

- a) direktor i
- b) stručno vijeće.

(3) Organizacijske jedinice visokoškolske ustanove iz stava 1. i 2. ovog člana mogu imati i druga tijela u skladu sa statutom.

Član 60.
(Naučno-nastavno i umjetničko-nastavno vijeće)

(1) Naučno-nastavno, odnosno, umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo organizacijske jedinice i čine ga nastavnici i saradnici koji su u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, i ostali koji sudjeluju u naučno-nastavnom procesu organizacijske jedinice, kao i studenti izabrani od studentskog predstavničkog tijela, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Naučno-nastavno, odnosno, umjetničko-nastavno vijeće:

- a) predlaže nastavni plan i program za organizacijsku jedinicu kao dio integralnog nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove,

- b) obrazuje komisiju u postupku sticanja akademske titule magistra i imenuje mentore te predlaže obrazovanje komisija u postupku sticanja doktorata nauka/umjetnosti;
- c) utvrđuje listu kandidata za dekana;
- d) bira i razrješava prodekane na prijedlog dekana;
- e) odlučuje o prigovorima studenata na odluku dekana o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima;
- f) predlaže senatu izbor u zvanje nastavnika i saradnika i
- g) obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 61.
(Dekan)

- (1) Dekan rukovodi radom te predstavlja i zastupa fakultet, akademiju i školu kao organizacijsku jedinicu visokoškolske ustanove i ima prava i obaveze utvrđene statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Dekana bira i imenuje organizacijska jedinica uz saglasnost senata visokoškolske ustanove.
- (3) Postupak, kriteriji i uslovi za imenovanje te postupak i razlozi razrješenja i trajanja mandata dekana uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

IX IZBOR U ZVANJA

Član 62.
(Naučno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja)

A) Univerzitet

- (1) Univerzitet dodjeljuje naučno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja i to:
 - a) redovni profesor;
 - b) vanredni profesor;
 - c) docent;
 - d) lektor;
 - e) viši asistent i
 - f) asistent.

B) Visoka škola

- (1) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) profesor visoke škole;
 - b) predavač visoke škole i
 - c) asistent.

Član 63.
(Način izbora akademskog osoblja)

- (1) Izbor akademskog osoblja se obavlja na osnovu konkursa koji raspisuje senat na prijedlog naučno-nastavnog ili umjetničkog vijeća organizacijske jedinice, a konkurs se objavljuje u sredstvima dnevnog javnog informisanja.
- (2) Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na osnovu prijedloga organizacijske jedinice.

Član 64.
(Razdoblje na koji se bira akademsko osoblje)

- (1) Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:

- a) asistent na razdoblje od četiri (4) godine bez mogućnosti reizbora;
- b) viši asistent na razdoblje od pet (5) godina s mogućnošću reizbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa;
- c) lektor na razdoblje od pet (5) godina bez mogućnosti reizbora;
- d) docent na razdoblje od pet godina s mogućnošću reizbora;
- e) vanredni profesor na razdoblje od šest (6) godina s mogućnošću reizbora;
- f) redovni profesor trajno.

(2) Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

- a) asistent na razdoblje od 4 (četiri) godine bez mogućnosti reizbora;
- b) predavač visoke škole na razdoblje od 5 (pet) godina s mogućnošću reizbora i
- c) profesor visoke škole trajno.

Član 65. **(Stručna komisija)**

(1) Radi pripremanja prijedloga za izbor naučno-nastavno ili umjetničko vijeće imenuje stručnu komisiju iz reda nastavnika.

(2) Stručna komisija iz stava 1. ovog člana sastoji se od najmanje tri (3) člana koji ne mogu biti u nižem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira i od kojih većina moraju biti iz nastavnog predmeta ili užeg naučno/umjetničkog područja na koje se kandidat bira, a ostali mogu biti iz srodnog naučnog/umjetničkog područja.

Član 66. **(Registar domaćih i međunarodnih časopisa)**

(1) Senat visokoškolske ustanove će uraditi registar domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika radova sa naučnih skupova koji će se smatrati referentnim za bodovanje nastavnika i saradnika u postupku izbora u odgovarajuća zvanja.

(2) Način upisa u registar časopisa i zbornika radova visokoškolske ustanove bliže će se regulisati pravilnikom i procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i saradnika koji donosi senat.

(3) Pri ocjeni validnosti publikacija vodit će se računa o međunarodnom ugledu, referentnosti, načinu recenzija radova i drugim relevantnim pokazateljima.

Član 67. **(Publikacije)**

(1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena knjiga, monografija, univerzitetski udžbenik ili umjetnička knjiga.

(2) Publikacija mora biti recenzirana od stručnih lica iz područja na koje se publikacija odnosi.

(3) Publikacija mora biti katalogizirana po međunarodnim standardima (ISBN i ISSN).

Član 68. **(Uslovi za izbor u naučno-nastavna i nastavna zvanja)**

(1) Uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna i nastavna zvanja na univerzitetu su:

- a) redovni profesor: provedeno najmanje jedno izborna razdoblje u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stepen drugog i trećeg ciklusa.
- b) vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, te najmanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga, sve nakon izbora u zvanje docenta te uspješno mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa;

- c) docent: naučni stepen doktora nauka u datom području, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti, te da ima potvrdno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima;
 - d) lektor: završen stepen drugog ciklusa (magisterij);
 - e) viši asistent: završen stepen drugog ciklusa (magisterij);
 - f) asistent: odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8.
- (2) Postupak i uslovi izbora u naučno-nastavna i nastavna zvanja na univerzitetu uređuju se općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 69. **(Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)**

(1) Uslovi za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, su za:

a) redovnog profesora: završen stepen najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i podizanju nastavnog i umjetničkog kadra;

b) vanrednog profesora: završen stepen najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućem području i pokazani rezultati u nastavnom radu;

c) docenta: završen stepen najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;

d) višeg asistenta: završen stepen drugog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i

e) asistenta: odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom najmanje 3,5 ili 8.

(2) Postupak i uslovi izbora u umjetničko-nastavna zvanja uređuju se općim aktima visokoškolske ustanove.

Član 70. **(Uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi)**

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su za:

a) profesora visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa i pokazana nastavna

b) predavača visoke škole: završen stepen drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost i

c) asistenta: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta birana na univerzitetima.

(3) Postupak i uslovi izbora u nastavna zvanja na visokoj školi uređuju se općim aktima visoke škole.

Član 71. **(Uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi)**

(1) Minimalni uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su za:

a) profesora visoke škole: završen stepen drugog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;

b) predavača visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost i

c) asistenta: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5 ili 8.

- (2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja na umjetničko nastavnim predmetima na univerzitetima.
- (3) Postupak i uslovi izbora u umjetnička zvanja na visokoj školi uređuju se općim aktima visoke škole

Član 72.
(Počasni doktorat i titula *profesor emeritus*)

(1) Univerzitet može dodijeliti počasni doktorat (*honoris causa*) istaknutim naučnim i javnim licima iz zemlje i inostranstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima naučnog, naučno-nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije i humanosti.

(2) Univerzitet može dodijeliti, na prijedlog fakulteta ili druge organizacijske jedinice, titulu *profesora emeritusa* penzionisanom redovnom profesoru koji je u ovom zvanju proveo najmanje 5 (pet) godina, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno, umjetničkim radom u području za koje je izabran.

(3) *Profesor emeritus* može učestvovati u nastavnom procesu na trećem ciklusu.

(4) Postupak dodjele i oduzimanja počasnog doktorata utvrđuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

X RADNI ODNOSI

Član 73.
(Zasnivanje i prestanak radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi)

(1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog konkursa, odnosno javnog oglasa.

(2) Kriteriji, postupak i druga pitanja vezana za zasnivanje radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi, uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 74.
(Dodatno radno angažovanje)

(1) Nastavnik, odnosno suradnik, može zaključiti ugovor kojim se radno angažuje na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod drugog pravnog lica u skladu sa zakonom samo ako takav rad ne bi negativno utjecao na rad u visokoškolskoj ustanovi kod koje je u radnom odnosu, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje visokoškolske ustanove u kojoj je zaposlen.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uslovi i postupak za davanje odobrenja iz stava 1. ovog člana.

Član 75.
(Plaćeno odsustvo)

(1) Nastavniku i saradniku, poslije jedne godine provedene u nastavi u javnoj visokoškolskoj ustanovi, može se odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do dva semestra radi stručnog, odnosno umjetničkog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 76.
(Neplaćeno odsustvo)

(1) Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i saradniku u javnoj visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeno odsustvo, u trajanju do jedne godine za koje razdoblje mu miruju prava i obaveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 77.
(Mirovanje rokova za izbor)

(1) Nastavniku i saradniku koji je na neplaćenom dopustu, porodijskom odsustvo i odsustvo radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, obavljanju javne dužnosti i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili statutom, rokovi za izbor u zvanja i na radno mjesto miruju i neće se uračunavati u izborni period.

Člana 78.
(Penzionisanje nastavnika)

(1) Nastavniku koji je ispunio uslove za penziju u skladu sa općim propisima o radu i penzijsko-invalidskom osiguranju, prestaje radni odnos.

(2) Ako za to postoji potreba i ako se na konkurs, koji se raspisuje najmanje jednom godišnje, za popunu radnog mjesta nastavnika, ne prijavi lice koja ispunjava uslove, može se zaključiti ugovor o radu s nastavnikom koji je ispunio uslove za penzionisanje za jednu akademsku godinu, a najduže do navršenih sedamdeset (70) godina života.

Član 79.
(Prava i obaveze iz radnog odnosa)

U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa zaposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno.

XI STUDENTI

Član 80.
(Upis studenata)

(1) Na odobrene, odnosno akreditovane studijske programe mogu se upisati kandidati putem konkursa, na način utvrđen zakonom i općim aktom čime stiču status studenta.

(2) Visokoškolska ustanova donosi odluku o upisu na osnovu koje upisuje studente.

(3) Odlukom o upisu utvrđuje se za svaki studij:

- a) broj redovnih studenata koji studiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva;
- b) broj redovnih studenata koji sami plaćaju studij;
- c) broj vanrednih studenata i
- d) broj studenata stranih državljana.

(4) Na osnovu odluke o upisu, visokoškolska ustanova raspisuje konkurs za upis studenata. Konkurs se objavljuje u štampanim sredstvima dnevnog javnog informisanja.

(5) Statutom visokoškolske ustanove određuje se sadržaj konkursa za upis način upisa i izbor kandidata te prelaz studenata s organizacijskih jedinica i drugih visokoškolskih ustanova.

(6) Ministarstvo daje saglasnost na odluku o upisu studenata na visokoškolsku ustanovu.

Član 81.
(Pravo na visoko obrazovanje)

(1) Pravo na status studenta i upis na visokoškolsku ustanovu imaju sva lica koja su završila četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i lica koja su završila četverogodišnju srednju školu u inostranstvu.

(2) Učenici koji su srednju školu završili u inostranstvu podnose visokoškolskoj ustanovi obrazovne isprave i rješenje o ekvivalenciji, odnosno nostrifikaciji, a ako je postupak u toku dostavljaju dokaz o podnijetom zahtjevu.

(3) Visokoškolska ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i licima bez državljanstva u skladu s načelima evropskog sistema visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uslovima kao i državljanima Bosne i Hercegovine.

Član 82. (Studentska knjižica)

(1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu imaju prava i obaveze u skladu sa zakonom i općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Licu koje se upiše na studijske programe izdaje se studentska knjižica (indeks).

(3) Oblik indeksa utvrđuje visokoškolska ustanova.

Član 83. (Postupak i kriteriji za prijem studenata)

(1) Visokoškolska ustanova utvrditi će postupak i uslove za prijem studenata svih studijskih ciklusa.

(2) Na osnovu postupka, kriterija i uslova visokoškolska ustanova će:

- a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata uz jasan i eksplicitan kriterij koji će se primjenjivati konzistentno, koristeći transparentne i jasno definisane uslove za upis;
- b) osigurati promotivni materijal s relevantnim sadržajem, tačnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, a koji će biti dostupan zainteresovanim kandidatima;
- c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i učinkovito provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
- d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
- e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen konkurs za upis, kao i o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u datim okolnostima i
- f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijemne procedure o pravilima upisa, eventualnim pripremama za nove studente i mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju i poboljšanju standarda.

Član 84. (Upis stranih državljana i lica bez državljanstva)

(1) Strani državljanin i lice bez državljanstva može se upisati na studijske programe u skladu sa općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Troškovi školarine za lica iz stava 1. ovog člana utvrdit će se odlukom visokoškolske ustanove.

Član 85. (Status studenta)

(1) Upis se može izvršiti u statusu redovnog i vanrednog studenta, te studenta koji studira učenjem na daljinu.

(2) Status redovnog studenta imaju studenti koji studiraju prema programu koji se zasniva na punoj nastavnoj satnici. Troškovi studija redovnih studenata se finansiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.

(3) Vanredni studenti studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Troškove studija plaćaju sami studenti.

(4) Studenti koji studiraju učenjem na daljinu studiraju prema posebnom programu, utvrđenom statutom visokoškolske ustanove. Troškovi studija ovih studenata se financiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.

Član 86. **(Prava studenata)**

(1) Studenti imaju sljedeća prava:

- a) prisustvovati svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organizovanim u okviru njihovih predmeta u skladu s njihovim statusom i zavisno od mogućnosti i drugih oblika organizovane nastave;
- b) na konsultacije i mentorski rad;
- c) na završetak studija u kraćem roku u skladu sa statutom visokoškolske ustanove;
- d) na izjašnjavanje o kvalitetu nastave i nastavnika;
- e) na prigovor u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove;
- f) na korištenje biblioteke i drugih usluga za studente koje se nalaze u visokoškolskoj ustanovi;
- g) na sudjelovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom visokoškolske ustanove;
- h) na blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studije;
- i) na samoorganizovanje i izražavanje vlastitog mišljenja;
- j) na ravnopravnost u pogledu uslova studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta;
- k) na različitost i zaštitu od diskriminacije;
- l) na priznavanje i prenos bodova između visokoškolskih ustanova i
- m) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Statutom visokoškolske ustanove se naročito utvrđuje te bliže uređuje ostvarivanje sljedećih prava:

- a) sudjelovanje u odlučivanju, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove i
- b) sudjelovanje u stručnom i naučnom radu.

(3) Visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne preduslove za pristup studiju, studiranje i rad licima sa posebnim potrebama.

(4) Studenti imaju pravo na nagrade u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(5) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom.

Član 87. **(Obaveze visokoškolske ustanove)**

(1) Visokoškolska ustanova obavezna je:

- a) osigurati slobodu studenata da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i nude nove ideje, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
- b) osigurati, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organizovanja i okupljanja studenata;
- c) štiti studente od diskriminacije prema bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
- d) uspostaviti pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata i
- e) osigurati studentu pravo na iznošenje svojih viđenja u pogledu kvaliteta nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove, a statut mora sadržavati odredbe za pravično rješavanje takvih pritužbi.

Član 88.
(Obaveze studenata)

(1) Studenti imaju sljedeće obaveze:

- a) pridržavati se pravila koja je propisala visokoškolska ustanova;
- b) ispunjavati nastavne i druge obaveze studenata;
- c) iskazivati dužno poštovanje prema pravima osoba i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
- d) ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovati u akademskim aktivnostima i
- e) učestvovati u donošenju odluka u skladu s zakonom i statutom.

Član 89.
(Školarina i participacija u troškovima studija)

(1) Studenti javnih visokoškolskih ustanova plaćaju školarinu, čiju visinu, na prijedlog senata visokoškolskih ustanova, utvrđuje upravni odbor.

(2) Visina školarine iz stava 1. ovog člana može biti različita za pojedine javne visokoškolske ustanove i za različite studijske programe u okviru njih, zavisno od troškova realizacije studijskih programa.

(3) Redovni studenti participiraju u troškovima studija. Visinu participacije utvrđuje upravni odbor na prijedlog senata.

Člana 90.
(Disciplinska odgovornost studenta)

(1) Student odgovara za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest (6) mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze studenta, a najkasnije dvanaest (12) mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

(4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obaveza, disciplinska tijela, postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta te disciplinske mjere koje se mogu izreći za povredu obaveze.

Član 91.
(Pravo na sudsku zaštitu)

(1) Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporavati sve konačne odluke visokoškolske ustanove koje se na njih odnose.

Član 92.
(Mirovanja prava i obaveza studenata)

(1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodijskom odsustvu i/ili dok dijete navrší godinu dana, za vrijeme duže bolesti i u drugim opravdanim slučajevima kada nije mogao pohađati nastavu i polagati ispite. Postojanje navedenih razloga za mirovanje prava i obaveza utvrđuje dekan, na osnovu dostavljenog mišljenja ljekara.

(2) Izvan slučajeva normiranih u stavu 1. ovog člana visokoškolska ustanova može, na zahtjev studenta, odobriti da mu, iz opravdanih razloga, određeno vrijeme, a najduže godinu dana, miruju prava i obaveze, što se reguliše statutom visokoškolske ustanove.

(3) Vrijeme u statusu mirovanja ne uzima se u obzir pri određivanju participacije u troškovima studija po osnovu obnavljanja studijske godine.

Član 93.
(Prestanak statusa studenta)

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i stepen obrazovnog ciklusa za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku a ne miruju mu prava i obaveze i ako visokoškolska ustanova studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa studenta u postupku utvrđenim općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Status redovnog studenta prestaje i kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslove za upis u višu godinu studija.

Član 94.
(Odlučivanje o pojedinačnim pravima i obavezama studenata)

(1) Visokoškolska ustanova postupuje po Zakonu o upravnom postupku kada odlučuje o pojedinačnim pravima i obavezama studenata, a naročito o:

- (a) upisu kandidata u prvu godinu studija;
- (b) upisu studenta u narednu godinu studija;
- (c) pravu studenata na izdavanje diplome;
- (d) mjeri isključenja;
- (e) obavezi plaćanja troškova studija i
- (f) drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 95.
(Studentsko organizovanje)

(1) Na visokoškolskoj ustanovi osnivaju se studentska udruženja za zaštitu interesa studenata i sudjelovanje u organizaciji rada i odlučivanju o akademskim pitanjima.

(2) Studentska udruženja predstavljaju i zastupaju studente.

(3) Studentska udruženja s prostora Kantona mogu se udruživati u asocijacije udruženja studenata u Bosni i Hercegovini putem kojih ostvaruju članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Član 96.
(Uspostavljanje i djelokrug rada studentskih udruženja i njihovo uređenje)

(1) Studentska udruženja uspostavljaju se na univerzitetu ili visokoj školi, a mogu se osnovati i u organizacijskim jedinicama.

(2) Na nivou Kantona u cilju koordinacije može se osnovati poslaničko tijelo ili unija studenata.

(3) Djelokrug rada studentskog udruženja sastoji se u izboru predstavnika u tijela visokoškolske ustanove, doprinosu u društvenim, kulturnim, akademskim, tjelesno- rekreativnim i drugim aktivnostima koje su u interesu studenata.

Član 97.
(Obaveze visokoškolskih ustanova prema studentskim udruženjima i njihovo uređenje)

(1) Visokoškolske ustanove imaju obavezu studentskom udruženju pružiti pomoć u pogledu osnivanja, osiguranja prostora za rad, finansijske pomoći i drugo u skladu sa svojim mogućnostima i demokratskim principima.

(2) Općim aktima visokoškolske ustanove ili posebnim propisom uređuju se pitanja uspostave, način i djelokrug rada studentskih udruženja, kao i prava, obaveze, odgovornosti, studentskog standarda i druga pitanja koja su u interesu studenata.

XII VISOKOOBRAZOVNA DJELATNOST

Član 98. (Način studiranja)

(1) Visoko obrazovanje može se sticati redovno, vanredno, učenjem na daljinu ili kombinovanjem ova tri načina studiranja, na način utvrđen statutom.

(2) Visokoškolska ustanova, odnosno njezine organizacijske jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati naučno-istraživačku, umjetničku, ekspertno-konsultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu obavljati i druge poslove iz naučnog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.

(3) Visokoškolska ustanova i njene organizacijske jedinice u okviru svoje djelatnosti mogu realizovati programe obrazovanja tokom cijelog života van okvira studijskih programa za koje su dobile dozvolu za rad, na način utvrđen općim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Lice koje je upisano na program iz stava 3.ovog člana nema status studenta i nakon uspješno savladanog programa izdaje mu se uvjerenje.

(5) Način studiranja je usmjeren na studente tako da studenti postignu potrebne kompetencije da bi stekli već određene ishode za svaki studijski program.

Član 99. (Stručno usavršavanje)

(1) Stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja organizuje visokoškolska ustanova.

(2) Program stručnog usavršavanja donosi senat na vlastitu inicijativu ili na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno nastavno-umjetničkog vijeća akademije.

(3) O učestvovanju u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja kandidatu se izdaju odgovarajuće potvrde.

Član 100. (Organizacija nastave)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna organizovati predavanja i druge oblike nastave za sve studente u skladu s općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova može angažovati istaknute stručnjake ili umjetnike da održe predavanja o pojedinoj temi.

Član 101. (Informisanje studenata o održavanju nastave)

(1) Visokoškolska ustanova je dužna na odgovarajući način informisati studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave, o sadržajima, metodama, kriterijima i mjerilima ispitivanja, o načinu osiguranja javnosti na ispitu i načinu uvida u rezultate, kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.

(2) Način organizovanja i vrijeme održavanja oblika studija i informisanja studenata uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 102. (Angažovanje studenta)

(1) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u obimu 40-časovne radne sedmice tokom jedne školske godine.

(2) Ukupno angažovanje studenta sastoji se od nastave (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvija, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažovanja.

Član 103. **(Ciklusi studiranja)**

(1) Visoko obrazovanje organizuje se u tri ciklusa:

- a) prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija svršenic prvog stepena - the degree of Bachelor ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri (3) i najviše četiri (4) godine studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje s najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova;
- b) drugi ciklus ili diplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra struke ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom iznosi 300 ECTS bodova i
- c) treći ciklus ili doktorski studij vodi do akademskog zvanja doktora (nauka) ili ekvivalenta, traje tri (3) godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova i to tako da u zbiru s prva dva ciklusa iznosi 480 ECTS bodova.

(2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova.

(3) Iz odredbi stava 1. ovog člana izuzima se studij medicinske grupe nauka u prvom ciklusu koji se vrednuje sa 360 ECTS bodova, te izuzetno i drugi studiji o čemu odlučuje visokoškolska ustanova.

Član 104. **(Akademske titule i stručna zvanja)**

(1) Završetkom određenog ciklusa studija stiče se pravo na akademsku titulu u određenom području, u skladu sa zakonom i pravilnikom o korištenju akademskih titula te sticanju naučnih i stručnih zvanja koga donosi Ministarstvo.

(2) Izuzev zvanja koja se dodjeljuju u vidu počasnih doktorata nauka (*honoris causa*), ne mogu se dodjeljivati zvanja koja nisu predviđena zakonom.

Član 105. **(Studijski program)**

(1) Studij se uspostavlja prema studijskom programu.

(2) Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, s okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem osiguravaju neophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

Član 106. **(Donošenje studijskog programa)**

(1) Studijski program donosi senat na prijedlog naučno-nastavnog vijeća (fakultetsko vijeće) ili umjetničko-nastavnog vijeća, a sadrži:

- a) stručni i akademski naziv i stepen koji se stiče završetkom studija;
- b) uslove za upis na studijski program;
- c) listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju;
- d) bodovnu vrijednost svakog predmeta i završnog rada iskazanu u ECTS bodovima;
- e) uslove za prelazak s drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih područja studija;
- f) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
- g) uslove upisa u sljedeći semestar ili tromjesečje, odnosno sljedeću godinu studija te način završetka studija;
- h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet i
- i) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

(2) Usklađivanje studijskog programa s organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.

(3) Kod utvrđivanja studijskog programa organizacijska jedinica treba naročito obratiti pažnju da studij bude:

- a) savremen i primjeren mogućnostima i interesima studenata, te potrebama poslodavca i
- b) usporediv sa srodnim programima na referentnim visokoškolskim ustanovama.

Član 107. (Zajednička diploma)

(1) Studijski program za sticanje zajedničke diplome jeste program koji organizuju i izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za odgovarajući studijski program.

(2) Studijski program iz stava 1. ovog člana može da se izvodi kada ga usvoje nadležni organi visokoškolskih ustanova koje ga organizuju.

Član 108. (Provjera znanja)

(1) Uspješnost studenata u svladavanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno, studijskim programom i izražava u bodovima.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata.

(3) Općim aktom visokoškolske ustanove uređuje se i postupak prigovora na dobivenu ocjenu.

Član 109. (Oblici provjere znanja u visokoškolskoj ustanovi)

(1) Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno, praktično.

(2) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.

(3) Izuzetno, visokoškolska ustanova može organizovati polaganje ispita izvan sjedišta samo ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahtijeva.

Član 110. (Statutarno uređenje režima studiranja)

(1) Statutom visokoškolske ustanove ili drugim općim aktom uređuje se naročito:

- a) vrijeme održavanja nastave za redovne i vanredne studente;
- b) način polaganja ispita i izvršavanja drugih obaveza;
- c) način i vrijeme obavještanja studenata o ostvarivanju prava i izvršavanju obaveza iz nastave, o datumu i mjestu održavanja ispita i o rezultatima ispita i drugih izvršenih obaveza;
- d) pravo prigovora na ocjenu;
- e) bliži uslovi za upis u narednu godinu studija;
- f) uslovi sticanja diplome;
- g) prava i obaveze studenata koji su obnovili upis;
- h) uslovi i način ponovnog sticanja statusa studenta;
- i) način priznavanja položenih ispita na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- j) uslovi za nastavak studija prilikom prelaska s druge visokoškolske ustanove;
- k) uslovi pod kojima zainteresovana lica mogu pohađati nastavu i polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta;
- l) uslovi za prijevremeno završavanje studija;

- m) uslovi i način uključivanja studenata u naučno-istraživački rad;
- n) pohvale i nagrade;
- o) lakše i teže povrede obaveza studenata;
- p) zaštita prava studenata, nadležnih tijela i postupak odlučivanja o pravima, obavezama i odgovornostima studenata i o zaštiti prava kandidata koji nisu primljeni po konkursu za upis u prvu godinu studija i
- q) obaveze nastavnika i saradnika u izvođenju nastave i dr.

Član 111. **(Polaganje ispita)**

- (1) Polaganjem ispita student stiče određeni broj bodova u skladu sa studijskim programom.
- (2) Student koji ne položi ispit iz obaveznog predmeta do početka naredne akademske godine, upisuje isti predmet.
- (3) Student koji ne položi izborni predmet može se ponovo upisati na isti predmet ili se opredijeliti za drugi izborni predmet.
- (4) Studijskim programom može se uslovljavati opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.
- (5) Pravila studija uređuju se statutom.

Član 112. **(Ocjenjivanje)**

- (1) Uspješnost studenata prati se kontinuirano tokom nastave i izražava u bodovima.
- (2) Studijskim programom utvrđuje se odnos bodova stečenih u pred-ispitnim obavezama i na ispitu, s tim da pred-ispitne obaveze ne mogu iznositi manje od 50% bodova.
- (3) Uspjeh studenta na ispitu ocjenjuje se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom. Minimalan broj bodova za prolaznu ocjenu je 55% od ukupnog broja bodova.
- (4) Raspon bodova od najniže do najviše prolazne ocjene te brojno, opisno i slovno izražavanje ocjena utvrdit će se statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 113. **(Završni rad, diplomski rad i disertacija)**

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Studijski program drugog ciklusa obavezno sadrži diplomski rad.
- (3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa trećeg ciklusa, osim doktorata umjetnosti, koji je umjetnički projekt.
- (4) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.
- (5) Način i postupak pripreme i odbrane diplomskog rada, odnosno disertacije uređuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

Član 114. **(Nastavni plan i program)**

- (1) Nastava se izvodi po nastavnom planu i nastavnom programu.
- (2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj sati predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada (u daljem tekstu: nastava).
- (3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obavezni udžbenici, priručnici i druga obavezna literatura na osnovu koje se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta, kao i broj ECTS bodova.

(4) U skladu sa Evropskom poveljom o sportu visokoškolske ustanove osiguravaju mogućnosti bavljenja sportom i rekreativnim tjelesnim aktivnostima.

Član 115.
(Donošenje nastavnih planova i programa)

(1) Nastavne planove i nastavne programe donosi senat na prijedlog naučno-nastavnih, odnosno umjetničko-nastavnih vijeća organizacionih jedinica.

(2) Visokoškolska ustanova će osigurati djelotvorntu dostupnost i transparentnost nastavnih planova i programa.

Član 116.
(Primjena nastavnih planova i programa)

(1) Primjenu nastavnih planova i nastavnih programa prati senat visokoškolske ustanove koji je dužan svake četiri godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovito preispitivanje i unapređivanje.

Član 117.
(Završetak započetog studija)

(1) Studenti imaju pravo da završe započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio prije izvršene izmjene, u roku utvrđenom statutom visokoškolske ustanove.

Član 118.
(Nastavni predmeti)

(1) Nastavni predmeti su obavezni i izborni, opći i stručni, i zajednički.

(2) Nastavni predmeti mogu se nastavnim planom definisati kao obavezni za pojedine studijske programe i izborni.

(3) Visokoškolska ustanova može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti kojima se daje zajednička stručna osnova studentima koji studiraju komplementarna naučna, odnosno umjetnička područja.

(4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između visokoškolskih ustanova.

(5) Matičnost za opće nastavne predmete utvrđuje Senat.

Član 119.
(Organizacija nastave)

(1) Nastava i ispiti obavljaju se tokom akademske godine.

(2) Akademska godina počinje 1. oktobra, a završava 30. septembra naredne godine.

(3) Početak nastave, vremenski plan realizacije nastavnih planova i ispitivanja studenata utvrđuje Senat.

(4) Nastava se uređuje po semestrima ili tromjesečjima, što se utvrđuje statutom.

Član 120.
(Sedmično opterećenje studenata)

(1) Sedmični broj nastave za studente određuje se na osnovu nastavnog plana i programa te standarda i normativa visokog obrazovanja.

Član 121.
(Dobrovoljni rad)

(1) Dobrovoljni rad je rad studenata bez naknade, koji organizuje visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu i koji se vrednuju u sistemu visokog obrazovanja.

(2) Uslovi, način organizovanja i vrednovanja dobrovoljnog rada uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

XIII FINANSIRANJE

Član 122.
(Finansiranje visokoškolskih ustanova)

(1) Visokoškolska ustanova stiče sredstva za obavljanje svoje djelatnosti:

- a) iz sredstava osnivača;
- b) iz sredstava fondova;
- c) donacija, oporuka i poklona;
- d) od školarine;
- e) prodajom intelektualnih, kulturnih, materijalnih i komercijalnih dobara i usluga;
- f) iz prihoda na osnovu autorskih prava i патената i
- g) iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Način finansiranja visokoškolske ustanove uređuje se osnivačkim aktom i statutom.

(3) Visokoškolska ustanova organizuje internu reviziju poslovanja u skladu s važećim propisima.

Član 123.
(Vlastiti prihodi)

(1) Vlastiti prihodi javne visokoškolske ustanove pripadaju toj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, statutom i finansijskim planom.

(2) Organizacijske jedinice visokoškolske ustanove imaju podračune u okviru transakcijskih računa visokoškolske ustanove.

(3) Lica ovlaštena za raspolaganje podračunom organizacijske jedinice su dekan i lica ovlaštena od dekana. Organizacijske jedinice slobodno upravljaju i raspolažu sredstvima na svom podračunu.

(4) Bliže odredbe o finansiranju visokoškolske ustanove i njenih organizacionih jedinica regulisati će se statutom visokoškolske ustanove.

(5) Vlastita sredstva organizacijske jedinice odmah se po automatizmu doznačuju na podračun organizacijske jedinice na način uređen statutom visokoškolske ustanove.

XIV NADZOR

Član 124.
(Nadzor nad provođenjem ovog Zakona)

(1) Nadzor nad provođenjem zakonitosti rada visokoškolskih ustanova obavlja Ministarstvo.

(2) Nadzor iz stava 1. ovog člana obavlja se na način koji ne narušava autonomiju visokoškolske ustanove i ne ometa njen redovni rad.

(3) Visokoškolske ustanove dužne su blagovremeno Ministarstvu dostavljati tražene podatke.

XV KAZNENE ODREDBE

Član 125.

(1) Novčanom kaznom do 10.000 (deset hiljada) KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako se na visokoškolskoj ustanovi obavlja političko ili vjersko organizovanje (član 10. ovog Zakona) i
- b) ako rektor ili dekan/direktor ne obustavi izvršenje općeg akta koji nije u saglasnosti s Ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i o tome ne obavijesti Ministarstvo (član 49. ovog Zakona).

(2) Za prekršaje iz prethodnog stava ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom do 500 (pet stotina) KM.

Član 126.

(1) Novčanom kaznom do 8.000 (osam hiljada) KM kaznit će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako otpočne s radom prije izdavanja dozvole za rad suprotno članu 19. ovog Zakona;
- b) ako visokoškolska ustanova počne s radom bez dobivanja licence i akreditacije suprotno odredbama članova 24., 25., 26., 27., 28 i 29. ovog Zakona;
- c) ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ suprotno članu 115. ovog Zakona;
- d) ako provodi izbor nastavnika i saradnika suprotno odredbama članova 68., 69., 70. i 71. ovog Zakona;
- e) ako ne pokrene i provede postupak za izbor nastavnika i saradnika u isto ili više zvanje u skladu s odredbama članaka 68., 69., 70., 71. ovog Zakona;
- f) ako ne provede postupak upisa studenata u skladu s odredbama članova 83., 84. i 85., ovog Zakona i
- g) ako upiše studenta, suprotno odredbama člana 80., 81. i 103. ovog Zakona;

(4) Za prekršaje iz prethodnog stava ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom do 1.500 (hiljadu i pet stotina) KM.

Član 127.

(1) Novčanom kaznom do 5.000 (pet hiljada) KM kazniti će se za prekršaj visokoškolska ustanova:

- a) ako rektor ili direktor bude imenovan ili razriješen suprotno odredbama članova 48. i 52. ovog Zakona i
- b) ako dekan bude imenovan suprotno odredbi člana 61. ovog Zakona.

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniti će se i odgovorno lice na visokoškolskoj ustanovi, novčanom kaznom do 1.000 (hiljadu) KM.

XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 128.

(Organizacijske promjene)

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona postojeće visokoškolske ustanove u Kantonu nastavljaju sa radom.

(2) Visokoškolske ustanove u Kantonu uskladit će svoje statute s ovim Zakonom u roku od dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu istog.

(3) Članovi upravnog odbora, senata/nastavno-naučnog vijeća, rektor i prorektori te dekani i prodekani fakulteta i drugih organizacionih jedinica izabranih prije stupanja na snagu ovog Zakona, ostaju na istoj dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani ukoliko to nije u suprotnosti s odredbama člana 78. ovog Zakona.

(4) Visokoškolske ustanove, u cilju boljeg kvaliteta, i organizacije studija kao i racionalnijeg raspoređivanja kadrova dužni su izvršiti proces integracije. Postupak i način integracije visokoškolske ustanove obavezne su utvrditi najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, te provesti postupak integracije u roku do 2 (dvije) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 129. **(Donošenje propisa)**

(1) Ministarstvo će u roku dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti propise o:

- a) radu komisije matičara (član 15. ovog Zakona);
- b) kriterijima, standardima i normativima (član 18. ovog Zakona);
- c) akreditaciji visokoškolskih ustanova (član 27. ovog Zakona);
- d) načinu vođenja matičnih knjiga – dokumentacije i evidencije (član 33. ovog Zakona);
- e) sadržaju diplome i dodatka diplomi (član 34. ovog Zakona);
- f) sadržaju i načinu vođenja Registra (član 38. ovog Zakona);
- g) akademskim titulama (član 104. Ovog Zakona) i
- h) drugim pod-zakonskim aktima potrebnim za implementaciju ovog Zakona.

Član 130. **(Finansiranje visokoškolske ustanove)**

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, Kanton će nastaviti sufinansirati djelatnost Univerziteta "Džemal Bijedić" i Sveučilišta u Mostaru.

(2) Visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana će, uz saglasnost osnivača, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, na osnovu standarda i normativa, predložiti način finansiranja ciklusa obrazovanja iz sredstava Budžeta.

Član 131. **(Završetak započeto studija)**

(1) Student upisan na višu školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog Zakona ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa, u roku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Student upisan na dodiplomski četverogodišnji studij ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog Zakona ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno, naučni naziv prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona u roku utvrđenom općim aktom visokoškolske ustanove.

(3) Lica koja su prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona stekla ili će steći prema stavu 2. ovog člana akademsko zvanje magistra nauka mogu steći akademsko zvanje doktora nauka odbranom doktorske disertacije prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona, a najkasnije u roku od 5 (pet) godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(4) Studenti čiji je postdiplomski studij za sticanje zvanja magistra ili ekvivalenta u toku, mogu po završetku istog steći akademsko zvanje doktora nauka na isti način i u istom roku kao i lica iz stava 3. ovog člana.

Član 132.
(Izbor nastavnika i saradnika)

(1) Postupci za izbor nastavnika i saradnika, započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona, okončat će se pod uslovima, u postupku i u rokovima utvrđenim ranijim propisima.

Član 133.
(Stečena znanstvena i stručna zvanja)

(1) Lica koja su stekla određena stručna i naučna zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja u skladu s propisima prema kojima su ih stekli.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana imaju pravo tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanje da im u postupku i pod uslovima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu, diplomu ili dodatak diplomi) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivom.

(3) Akademsko zvanje doktor nauka stečeno po propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona izjednačeni su s doktoratom nauka stečenim po ovom Zakonu, lica koja su ih stekla imaju ista prava kao i lica koja su akademsko zvanje doktora nauka stekla po ovom Zakonu.

Član 134.
(Stečena naučno-nastavna, nastavna i saradnička zvanja)

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona nastavnici u naučno-nastavnim zvanjima i saradnici zadržavaju zvanje do isteka vremena na koje su izabrani. Ako je ranijim propisima bilo određeno vrijeme trajanja izbora ili reizbora, a izbor ili reizbor nisu obavljani, obaviti će se prema odredbama ovog Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Ako ranijim propisima nije bilo određeno vrijeme trajanja izbora ili reizbora mora se izvršiti izbor ili reizbor prema odredbama ovog Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Nastavnici u zvanju predavača i višeg predavača koji su izabrani prije stupanja na snagu ovog Zakona moraju uskladiti svoj status prema odredbama ovog Zakona. Ako su stečena zvanja predavača i višeg predavača u skladu s ovim Zakonom zadržavaju to zvanje do isteka roka na koji su izabrani. Ako stečena zvanja predavača i višeg predavača nisu u skladu s odredbama ovog Zakona moraju u roku od 2 (dvije) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona, steći zvanje docenta, u protivnom gube zvanje predavača ili višeg predavača.

Član 135.
(Ravnopravnost spolova)

(1) Gramatička terminologija u ovom Zakonu podrazumijeva uključivanje oba spola.

Član 136.
(Teološki fakultet, visoke teološke škole i akademije)

(1) Odredbe ovog Zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije. Ove institucije mogu biti u sastavu visokoškolske ustanove što se reguliše posebnim ugovorom.

Član 137.
(Prelazno razdoblje za akreditaciju i licenciranje)

(1) Visokoškolske ustanove u Kantonu stupanjem na snagu ovog Zakona dobivaju privremenu akreditaciju (dopusnicu). Privremenom akreditacijom određuje se rok u kojem će se

obaviti akreditacija svakog pojedinog programa koji se izučava na ovim visokoškolskim ustanovama, a sve u skladu sa kriterijima, procedurama i standardima akreditacije.

(2) Akreditacija visokoškolskih ustanova u Kantonu obaviti će se u razdoblju od najviše dvije (2) godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Ustanove čije je osnivanje i licenciranje u postupku mogu završiti postupak osnivanja i licenciranja u roku od šest (6) mjeseci, po propisima koji su važili na prostoru HNK do dana stupanja na snagu ovog Zakona ili po odredbama ovog Zakona.

Član 138. (Studentske organizacije)

(1) Studentski predstavnici u senatu visokoškolske ustanove i drugim tijelima, nastavljaju s radom do izbora studentskih predstavnika prema ovom Zakonu.

(2) Studentske organizacije osnovane prema propisima koji su vrijedili na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nastavljaju svoj rad. Svoje opće akte i uređenje dužne su uskladiti s ovim Zakonom u roku od dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 139. (Prestanak važenja ranijih propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o univerzitetu (Sl. list SR BIH br. 39/1990; „Službeni list RBiH“ br.3/93, 24/93 i 13/94) i Zakona o Sveučilištu („Narodni list HR HB broj 32/94, 24/95, 38/95, 16/96 i 44/96) na teritoriji Hercegovačko-neretvanskog kantona.

(2) Do donošenja provedbenih propisa iz člana 129. ovog Zakona primjenjivat će se zatečeni propisi u visokoškolskim ustanovama ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Član 140. (Preuzimanje osnivačkih prava)

(1) Preuzimanje pripadajućih osnivačkih i suosnivačkih prava nad Univerzitetom „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Sveučilištem u Mostaru od strane Kantona regulisati će se posebnim propisom.

(2) Zatečeni odnosi te međusobna prava i obaveze postojećih osnivača i suosnivača visokoškolskih ustanova iz stava 1. ovog člana ostaju na snazi do donošenja propisa o preuzimanju pripadajućih osnivačkih prava od strane Kantona, u skladu sa članom 13. ovog Zakona.

Član 141. (Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
SKUPŠTINA

Broj: 02-01-XII-091/12
Mostar, 19.03.2012. godine

P R E D S J E D A V A J U Ć I
Ramiz Jelovac, s.r.